

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (ade. nistracija) in ekspedicija na Sarem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Kravji dolini št. 26.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Začetek je storjen.

Vprašanje, ali pojde avstrijska armada v Bosno ali ne, se bo menda že skoraj rešilo, in sicer bodo najbrže tisti prav obdržali, ki so zmerom pravili, da končno Bosno vendar zasedemo. Začetek vsaj je storjen. Avstrijski vojaki polka Šokčevićvega (Slavonci) so zasedli otočič Ada-Kaleh, in malo trdnjavo na njem, ktero so Turki zapustili in po Donavi odjadrali v Bosno. Iz tega je razvidno, da so se Turki nalašč umaknili, in po tem soditi, umaknili se bodo morda tudi iz Bosne po dogovoru z Avstrijo. Vprašanje pa je, ali smo zmenjeni tudi z Rusijo in Srbijo? Sanštefanski mir pravi, da imajo Turki Ada-Kaleh izprazniti in da ga zasedejo Srbi. Zda so ga pa zasedli Avstrijci; kaj bodo Srbi rekli? Pa kaj še Srbi; oglasili se bodo morda še drugi; Italijani že dolgo prežijo na to, kdaj bo Avstrija iz rezerve stopila, da bi tudi oni smeli roko stegniti po turški dedščini. Rusija menda ne bo nič rekla: Če avstrijska vojna stopi na turška tla, potem je težko misliti, da bi se obrnila proti Rusiji, za ta namen bi se morala nastaviti po Galiciji in po Erdeljskem; da bi mi pa na dva kraja operirali, za to smo premalo močni. Ruski sovražniki veselja vrisajo, da je Avstrija zasedla Ada-Kaleh, in tako dejansko prezrla svetoštefanski mir. Mi pa mislimo, da Avstrija tega ni storila brez porazumljenja z Rusijo. Sicer bomo pa to kmalo zvedeli.

Avstrija in Črnagora.

Nemški in nemškutarski časniki so začeli v zadnjem času razdraženo proti Črnigori pi-

sati. Pravijo, da se Črnagora oborožuje, brž ko ne zoper Avstrijo. Kaka budalost v malih besedah! Prvič se Črnigori ni treba oboroževati, ker ona je zmirom oborožena; drugič pa je v resnici smešno, ko bi se Avstrija bala pred Črnogoro, ki ima komaj 20.000 vojakov.

Črnagora gotovo ne misli na to, da bi Avstrijo napadla ali oškodovala, edino, kar Črnagora hoče in potrebuje, je jedna luka ob jadranskem morji, da bi bila z drugim svetom združena. A temu nasprotuje zopet mržnja do Slovanov in neumni strah pred njimi. Ker Črnagora zahteva luko Bar, in jej je ta v mirovnih pogojih tudi obljubljena, in ker bi se znali zdaj kakšne dve črnogorski barčici pokazati v jadranskem morji, precej se tega ustrašite dve velesili, Avstrija in Italija, ter protestirajo proti temu, da bi se Črnogorcem Bar odstopil! Ali ni to smešno? Črnogorci so razupiti kot roparji in tolovaji, pa tisti, ki te laži raznašajo, sami vanje ne verujejo.

V Črnigori se tatvina ostro kaznuje, in morda je ni dežele na svetu, kjer bi se tako redko kakatvina pripetila, ko v Črnigori. Pa ta istina ne brani obrekovalcem Slovanov, da ne nehajo, Črnogorcev slikati kot največje tatove in tolovaje; saj se ti obrekovalci nikdar za resnico brigali niso. Saj „Tagblatt“ še tu pri nas, ko vendar vse razmere na tanko pozna, narodni stranki očita „meineid in treubruch“, ter to satansko obrekovanje črno na belem po svetu pošilja; ali se bomo potem čudili, če se o bolj oddaljenih Slovanih trosijo po svetu najhujša obrekovanja? Tako pravijo o Črnogorcih, da si želijo luke le zato, da bi zamogli po jadranskem morji krasti in ropati.

Črnogorci so reven pa pošten narod; vsako leto jih gre mnogo v Bulgarijo, v Carigrad in drugam po širnem svetu, da si služijo svoj kruh s trdim delom; ali bi jim bilo tega treba, če bi bili res taki tolovaji? Kar potrebujejo blaga iz tujih dežel, morajo ga na svojih ramah iz Kotora v svoje bribe znositi. Zato si želijo dobiti luko Bar, od koder bodo blago potem po Bojani preko Škaderskega jezera v svoje kraje zveziti zamogli. In še ta mali pribojšek se jim ne privošči; in ker so sijajno zmagovali, in si tako priborili pravico, da svojo deželico do morja raztegnejo, in ker ni nobene pametnega vzroka, da bi se jim to zabranilo, zato se poslužujejo slovonožrci starega svojega orožja, laži in obrekovanja, ter podtikajo Črnogorcem namen, da hočejo po jadranskem morji ropati in krasti in da se jim zato luka ne sme prepustiti.

Črnagora živel je z Avstrijo vedno v prijateljskih razmerah, in prepričani smo, da bi to še zanaprej rada; zato upamo, da naši državniki ne bodo poslušali zagrizenih Slovonožrcov, in da si bodo volili z jugoslovanskim življenjem v miru in prijaznosti živeti, ter Črnogorcem ne bodo jemali, kar so si v trdem in slavnem boju privojskovali. Kakor hočejo Bulgarijo potisniti od črnega in grškega morja nazaj, da bi si s kupčijo ne mogla opomoči, tako slovanski sovražniki tudi Črnogore ne pustijo, da bi se do morja raztegnila; pa to menda vendar ne bo šlo, sicer ni vredno, da so se tolikanj hrabro borili in toliko krvi prelili.

Slike iz Amerike.

(Napisal A. Berghold.)

Pittsburg, 2. aprila 1878.

(Konec.)

V Filadelfiji je res veliko krasnih stavb, katere so postavili bogataši, ki imajo vse v rokah. Mej peslopji se najbolj odlikuje do prvega nadstropja dozidana mestna hiša. Filadelfijani jo zovejo slona, ker je že nekaj milijonov požrla in vsled tega obležala. Atlasovi kipi stoje na glavah 3—4 črevlje debelih stebrov, ki so izdelani iz granita in drugih prelepих kamenov in bliščeče brušeni. Ti kipi nosijo veličastne svode, težko jih podpirajo in hote reči: „Tako težko nosi od mogočne stranke v svoji deželi tlačeno ljudstvo naloženo mu brezvestno breme do obupanja.“

Nasproti stoji z zapravljenim kinčom sozidani tempelj prostozidarjev, ki je ob četrtkih vsakemu odprt. Kaj da pomeni vsa lepota v egiptskih, korintskih, jonskih, gotičkih in normandskih sobanah, ki so po 50 črevljev široke in 130 črevljev dolge, obložene z zlatom, marmorjem, žametom in svilo, kaj da vse to po-

meni — ne vem. Mnogoštevilne, dragocene in velike steklene omare, v katerih so dobro shranjena znamenja časti in oblačila zidarjev, mi ne povedo, tudi ne na stotine steklenih in drugih svečnikov s plinom, ša manj pa na sredi prvih stopnic postavljena ženska figura, izsekana iz kararičnega marmorja in navadne velikosti. Iz ene roke se jej žari velika plinova luč, kar je hvale vredno, ker v velikanskem 50 črevljev visokem hodišču gospoduje precej velika temota. S kazalcem druge roke pa kaže na usta — mistifikacija, za katero se malo brigam, naj naznanja, da hoče vreči poljub, ali pa naj predstavlja molčečnost. — Dvorana Independence je prav prosta kakor je bila pred 100 leti, toda častitljiva. Navadne hišne in popotne oprave prostozidarskih junakov, njih pisalniki, peresa, peresni nožiči, popotna obleka in lonca za maslo, kakor n. p. Carollov, suknje, črevlji in hlače itd. vise tu zraven njih podob. Med temi stvarmi je naj večje imenitnosti „razglašanje neodvisnosti“ v izvirniku.

Obiskal sem tudi Girardovo odrejevalnico, v katero ne sme stopiti noben služabnik sektiranske (!) vere. Nek prijatelj mi je preskrbel

vstopnico v ta prečudni zavod, v kateri naj se nikdar ne prikaže oznanovatelj krščanske vere po posebnej volji ustanovitelja.

Vendar to ne dela sivih las Amerikancem, ki se enako zanimajo za biblijo in svobodo vesti, da so postavili v prvi dvorani sv. pisimo v prav velike obliki, zraven pa lepo zidali Gospelshop. Girardovo zidanje je najmočnejše, kar sem jih kedaj videl. Streha je iz marmorjevih plošč, ki so po tri črevlje široke, štiri črevlje dolge, osem debele, luskinasto položene jedna za drugo. Kaka strašna teža je to za spodnje zidovje! V tem poslopju je Girardova soba z njegovim kipom iz marmorja, obdanim z njegovimi knjigami, obleko, hišno opravo, popotnim vozom itd. Okrog poslopja je mnogo lepих hiš z velikim vrtom, odločenim za rejence. Le taki dečki, ki so rojeni v Filadelfiji, imajo notri prosto hrano, in njih stariši ali varuhi morajo vselej zagotoviti pri sprejetju, da se smejo sinovi odrediti čisto brezversko. Ta ustanova očitno kaže, da brez Boga ni vspeha. Zavod ne dobi v celem velikem mestu dovolj dečkov, da bi vsaj nekoliko porabili bogate dohodke. Napravilo se je zadnje

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 31. maja.

V državnem zboru se vrši obravnavo o pogodbi med Cislo in Translo. Govorniki so spustili veliko pušic na ministerstvo, ki mu pa niso prizadejale nobene škode, ker končno se bo vendar le pogodba [sprejela po nasvetu vladinim, če tudi le z večino dveh, treh ali 15 glasov. Velik vtis sta naredila govora dr. Herbsta in grofa Hohenwarta, ki sta pobijala od vlade nasvetovano pogodbo. Herbst je oestro šibal državnike, katerih edina skrb je odpraviti sedanje zapreke. Toda država ni samo za sedanji trenutek, treba ji je dati stalno zadovoljnost. Če se sprejme pogodba, se pač odvrne sedanja zapreka, toda razširja se nezaupnost in nezadovoljnost, ki dualizmu več škoduje, kakor ktera druga reč koli. Mi nočemo nič od Ogrov, rekel je Herbst, oni naj le prenehajo stavljati prenapete tirjatve, in oni bodo to storili, če bomo imeli pogum jih jim odreči. Grof Hohenwart, čigar govor prihodnjič objavimo, opominja, da se že iz začetka glede pogodbe ni nadejal ugodnega vspeha. Zdaj vidi, da je imel prav. Pogodba nima nikjer pravih prijateljev, še njeni zagovorniki pravijo, da naj se sprejme, ne ker je dobra, ampak dasi je slaba, in klici, da se nam ne sme naložiti večje breme, so čisto potihnil. Zdaj pravijo: Žrtvujmo, kar moremo, samo da že enkrat dovršimo pogodbo. Govornik potem omenja zveze med politiko in slabim vspehom pogodbe ter pristavlja, da ministerstva neče napadati, ampak je boj proti njemu popustil, odkar se je iz lastnih njegovih besedi prepračil, da ni več voditelj, ampak le služabnik svoje stranke. Opominja dalje, da se je Madjarom dovolil prevelik vpliv na vnanjo politiko, ki v pogodbi ni opravičen. Madjari so vnanje zadrege porabili, da bi nas prisilili še k večim žrtvam. Da se pa narodom ne bode naložilo večje breme, bode on s svojimi tovariši glasoval za predlog večine odsekov (to je, proti vladi).

Delegaciji je grof Andrassy razodel svoje namere glede dovoljenih mu 60 milj. glid.; pa poslanci iz jako obširnega govora, ki se bode menda tiskal in razdelil med nje, niso nič zvedeli, česar bi že prej ne bili vedeli.

O bosenskih beguncih in njihovi povrnitvi v domovino ste se turška in avstrijska vlada, kakor se telegrafuje z Dunaja Hirschovemu Bureau v Berlinu, že dogovorile. Turki bodo begunce peljali domu in jim zidali razdejane hiše ter preskrbeli jih tudi z živžem do prihodnje žetve. Glede zasedenja

leto nekaj bank in celo vrsto hiš, in vendar je ostalo še čez milijon denarja. Taki v tem bogastvu in pod takimi pogoji izrejeni mladiči so večidel nesposobni za življenje in koristijo državi le s tem, da ima čast primerno njihovem številu pomnožiti policijo, katerej dajejo dovolj posla.

Navadno zamenjajo čez nekaj časa Girardovi zavod z jetnišnico, ki stoji 9 milj od Filadelfije. Se ve, nedostaje jim tudi tam ne ničesar. Povabili so me, da naj grem pogledat ta zavod, v katerem stanuje nad 1000 hudodelcev. Velika poslopja so posebno pripravna, prostorna in čedna. Tisoče revežev bi se lahko štelo srečnih, ko bi stanovali v takih hišah in pri takej hrani. Možje in žene se pečajo z delom, napravljajo jetnikom obleko, da so zavarovani pred mrazom in dobro preskrbljeni. — Komaj sem razumel, kako je mogel nek pravdnik, ki je bil sicer za kaznilnico preveč elegantno

Bosne je Avstrija Turčiji rekla, da bode svoje vojake, pa le če se prične vojska, tako razpostavila, da bi se Srbi in Črnogorci ne mogli združiti. Od druge strani se pa še vedno trdi, da bode Avstrija zasedla Bosno, in da so v ta namen izbrani civilni komisariji, katerih so boje nekteri tudi na Kranjskem, dobili že povelje pripravljenim biti, da bodo zamogli takoj odriniti v Bosno.

Vnanje države.

Anglija in Rusija ste se formalno dogovorile, da Anglija ne zahteva več od Rusije, naj bi kongresu predložila celo mirovno pogodbo, Rusija pa dovoljuje obravnavo o vseh točkah te pogodbe. Kako ste se dogovorile o materijelnih zadevah, to je še skrivnost obeh vlad. — Kongres se snide v Berlinu, vendar se pa vabila še niso razposlala, kakor so poročali nekteri listi. Avstrijo bosta zastopala na kongresu grof Andrassy in grof Karolyi, tedaj dva Madjara. Da bi se le res tudi ozirala na avstrijske in ne samo na madjarske koristi.

Perzijski šah dojde te dni v Berlin, ter se od ondod odpelje v Pariz. Na Dunaj bode prišel okoli 11. julija in se na Avstrijskem mudil kakih 14 dni.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega 24. maja. (Dve hudi nadlogi.) Gorenjski kmet velja do zdaj ne le še za zelo poštenega, ki besedo drži; ampak tudi za trdnega, premožnega. Se vé, da je to oboje v tesni zvezi, kajti kdo li bo držal obljubo, če je spolniti ne more, kdo bo glede denarja mož beseda, če nič nima ali če ob vse pride! Da je pri nas v obče kmet še premožen ali vsaj trden, je vzrok njegova izgledna pridnost, skrbnost in delavnost; svet ni ravno boljši od drugih krajev, a kmetič obseje in obsadi vsak kos, lešin skoro nikjer ni. Vrh tega še jako priprosto živi in se oblači, če le more, z domačo robo.

Tako je splošno, a vendar zdaj že ne več povsod. Že se je pokazal črv, ki razjeda ljudem zdravje in premoženje, in ta črv je žganje. Malokdo bi verjel, koliko se tega strupa tukaj spiše in to vsako leto več. To žganje pa ni morda kaka naravna iz tropin ali kacega sadu skuhana pijača, ampak goli špirit in voda, kterima je pridano zavoljo duha nekoliko kacega cveta. To ti je ostudna brozga, da se človeku kar želodec obrne, če jo pokusi.

Zakaj pa pijó ljudje to gnjušno reč? Nekaj zato, ker se je, kar imamo novo mero in

oblečen, pretakati solze, ko so ga z 12 raztrganimi tovariši gnali policaji z železnične postaje pred mojimi očmi v to hišo. Oadotni pek mi je kazal s ponosom lepo minesotsko moko, katero zapeka jetnikom. —

Kako krepčalno, v primeri s temi dragimi in nekoristnimi napravami, pa razvedri človeka katoliška sirotišnica v bližnjem Tacony! Na stotine otročičev odgojujejo tukaj usmiljene sestre, da postajajo blagi ljudje. In koliko stane ta naprava? Nič v primeri z onimi. Ko bi kak bogatin videl, kako se lesketajo oči nedolžnim sirotam, ko povživajo svoj kruh in svoje mleko, gotovo bi sprevidel, kam je denar najbolj obrnjen! —

Ravno kar mi je rekel nek star Pittsburžec, da so največji lupeži pri vladi najveljavnejši možje, — in s tem naj končam.

vago, vino silno podražilo, pa se še pri vsem tem dobi težko zdravo, naravno vino; veliko več je takega, ki grozda še videlo ni. Zato kmetič, ki ima le par krajcarjev za gostilnico, pije rajši žganje, ker je za tisti denar, za kterega bi si z vinom še žeje ne vgasil, lahko pijan, če si kupi za nje žganja. Vsaka strast pa je taka, da se je človek silno lahko privadi, a strašno težko odvadi. Kdor je le parkrat pil žganje, pil ga bo vse svoje žive dni, gotovo pa tako dolgo, dokler ima še kaj premoženja. Žalostno, pa resnično — dobro le za finančnega ministra, ki na ta način dobiva veliko davka.

Le stopi v gostilnico, ktero koli. Naročiš si vina, ga pokusiš, a slabo je. Krčmar ti naravnost reče: „Čemu bom imel dobro vino, če vse le žganje pije?“ In res, tu stopi v sobo star mož, ki se trese po vseh udih; mrzlica mu gleda iz oči. Ta si naroči „frakelj“ žganja, da bi ga mrzlica pustila. — Pride drug z zavezano roko; ta bi se rad „črva“ pregnal iz prsta, zato si naroči žganja. Tretji pravi, da že tri dni ne more nobene reči požreti; boli ga grlo, zato si ga mora namočiti z žganjem. Tega zebe, žganje ga naj ogreje; onemu je silno vroče, z žganjem se hladi. Ta ga pije, da bi zvečer laglje zaspal, oni, ker je preveč zaspan. Sploh — za vsako bolezen je glavno zdravilo žganje in ne le moškimi, ampak tudi ženskami in celo otrokom ga dajo pokušati. Med temi pa še ni navadnih pijancev, ki žganja ne pijó za „zdravilo“, ampak iz navade in žeje. Če bo to tako šlo naprej, bo čvrsti gorenjski rod kmalu oslabil.

Druga nadloga so razni sleparji, ki se klatijo v različnih podobah po kmetih. Ta lovi ljudi na srečke (loze), oni prodaja kako preležano blago, tretji nabira zneske za kak „dobrodejni“ namen (t. j. za se); a ti še niso tako nevarni, ker opeharijo ljudi le za krajcarje ali k večjemu za par goldinarjev in to le enkrat. Veliko huji so neke vrste zavarovalni agenti, ki nabirajo zavarovanje na doživljenje. Naj o tem spregovorim par besedi.

K posestniku, ki ima otroke, pride tak človek in ga z izredno zgovornostjo pripravi, da te otroke zavaruje tako, da bo vsak, ko bo star 20 let, dobil toliko in toliko sto ali tisuč goldinarjev. Za to bi imel oče plačevati po toliko in toliko na leto. Oče, ki misli, da bo na ta način preskrbel otroke bolje, si misli: „toliko si bom že lahko pritrgal in prigospodaril, da bom te goldinarje plačeval, pa sem brez skrbi.“ Zapiše se toraj vragu — t. j. agentu, ker ne vé nasledkov. V vsaki pogodbi je namreč, da mora zavarovanec plačevati redno, odlok je le kratek, in da, če zaostane s plačevanjem, zapade ves vplačani denar banki (zavarovalnici). Jaz jih poznam več, ki so se na tak način vjeli. Plačevali so po tri, štiri leta, pa je prišla nesreča, slaba letina ali kaj takega, da niso mogli več plačevati in zdaj jokajo za desetaki in stotaki, ktere so v žrelo banke vrgli. Zgubljeni so, ne bo jih več. Pa o čem bi pa take banke živele, če bi zavarovale samo zoper ogenj in na življenje.

Ali še druga reč je pri tem. Ko zavarovanec dobi pogodbo (polico), mora navadno več plačevati, kakor je agent rekel. Dalje če tudi plačuje do zadnjega obroka, ne dobi nikdar toliko, kolikor se je nadjal; in če preračuni, koliko bi bil dobil, ako bi bil denar nosil v hranilnico, spozná, da je vsaj za par stotakov na zgubi.

Tedaj varujte se ljudi, ki vas na ta način lové na limanice. Denar, ki si ga dal zavarovalnici, ni več tvoj in težko ga boš kedaj do-

bil nazaj, če bi tudi zavarovalnica do tje ne propadla. To se vé da — ne velja o zavarovanju zoper ogenj, ker tam se manj plačuje in ti, če pogoriš, vsak znesek prav pride, ki ga dobiš; to se mi zdi edino pošteno zavarovanje.

Naj h koncu omenim še, da banka „Slavija“ vzbuja občno nevoljo s sodnijskim iztirjevanjem po menjicah zavarovanih premij. Na ta način utegne človek zavoljo tega, ker se je zavaroval, priti ob vse premoženje.

Z Dunaja, 26. maja. (Za murec krščeni.) Danes smo imeli tu na Vrzdencu (Schönbrunn) v cesarjevem gradu ginljivo slovesnost, krst zamurčka, Rostimo po imenu. Presvitla cesarica ga je lansko leto od angleške Lordovke Dudley sprejela v dar ter ga vojvodinji Mariji Valeriji za službovanje vrstila. Po rasti je prtljikevec, koliko da bi star bil, le ugibljejo po njegovem dušnem in telesnem razvitku, sodijo ga od 13—17 let. Ker je jako poštenega obnašanja in vseskozi marljiv, si je v svojih prevzvišenih krogih popolno zadovoljnost pridobil, da se za njegov blagor skrbi, kakor bi se gotovo ne bilo nikjer drugod tako. Že na prve zaumene, ki so mu bili o Kristusovi veri razodeti, je željo izrekel biti kristjan, in ko ga je potem pridvorni kaplan dr. Haubner v ta namen obširneje podučeval, je kaj pazno in radovedno poslušal. V priznanje tega hvalevrednega obnašanja mu je danes zakrament sv. krsta od pridvornega opata bil po jako sijajni slovesnosti deljen, namreč v sobani nadvojvodinje Marije Valerije v pričo Njih Veličanstev in domačega pridvornega spremstva, za botra mu je cesarjevič nadvojvoda Rudolf; Po njem je tudi krstno ime prevzel, ter mu pridjal še ime svoje prevzvišene gospodnice, da se imenuje: Rudolf Marija. Zopet nam v tem sveti iz najvišjih krogov spodbuden izgled verne skrbnosti za blagor neumrjoče duše bližnjega.

Domače novice.

V Ljubljani, 1. junija.

(Veleč. knez in škof dr. Janez Pogačar) so se včeraj popoldne odpeljali na birmovanje v Lašče in Ribnico.

(Telovadno društvo „Sokol“) napravi v nedeljo 2. junija zjutraj ob 6. uri svoj prvi izlet na Rožnik, kjer bo pri sv. maši pel čitalniški pevski zbor. Istega dne zvečer pa bo velika beseda v čitalnični restavraciji s prijaznim sodelovanjem čitalniškega pevskega zbora in vojaške godbe. Sokoli bodo telovadili na aparatih in v piramidah pri bengaličnem ognju. Celi vrt in dvorišče čitalnično bode razsvetljeno z baloni, na koncu veselice pa bo umetalen ogenj. Celi dan se bo tudi na čitalničnem kegljiš kegljal na dobitke.

(Iz seje deželnega odbora 25. maja.) V okrajni šolski svet Radoljski je deželni odbor izvolil župnika gosp. Jan. Ažmana iz Dovjega, — pritrdil predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta, da se Jož. Zajec v učiteljski službi na enorazredni ljudski šoli v Krašnji definitivno potrdi in da se trirazredna šola v Starem trgu pri Ložu razširi v štirirazredno z 400 gl. plače za 4. učitelja. — Na sl. ministerstvo kmetijstva se je deželni odbor s prošnjo obrnil za državno podporo k stroškom za vino in sadjerejsko šolo na Slapu, za podučevanje v kmetijstvu in za nagrado potnega podučevanja v kmetijstvu; ob enem je deželni odbor povdarjal potrebo, da se napravi za Kranjsko nižja kmetijska in gozdarska šola, — osnuje stalna služba potnega učitelja za kmetijstvo, in da bi se Ljubljanska preparandija gledé na

teoretično in praktično podučevanje v kmetijstvu predruščila. — Izpraznjeno službo sekundarija v tukajšnji deželni bolnici je deželni odbor podelil dr. Francu Zupancu. — Deželni vladi se je poročalo, da je železi deželne postave za vpeljanje plemenskih bikov v občinah po načrtu družbe kmetijske. „Nov.“

(Katoliška družba) za Kranjsko bo imela v pondeljek (3. junija) ob 5 zjutraj na Rožniku sv. mašo, ki se bo darovala za vse žive in mrtve družbenike.

(Naznanilo.) Iz Gradca nam je gosp. dr. H. Vitorelli poslal naznanilo, da koncem tega leta pride v tiskarno „Gutenberg“ na svetlo: „Gewerbliches Adressbuch für die südlichen Provinzen Oesterreichs, als: Steiermark, Kärnten, Krain, Tirol mit Vorarlberg, Triest mit Görz, Gradiska und Istrien, Dalmatien, Civil- und Militär-Croatien Slavonien.“ Ker bode ta imenik vsem obrtnikom in trgovcem, pa tudi advokatom, notarjem in zdravnikom dobro došel, ga moramo tem bolj našemu občinstvu priporočati, ker bode sestavljen po uradnih izvirih, tedaj kolikor mogoče, popoln in zanesljiv. Da se nihče ne okupi, je založnik stvar tako vredil, da denar za inserate in naročbo se bode s poštnim povzajem še le takrat plačati imel, ko se inseratu ali naročniku ta knjiga pošlje. Iz tega je očitno, da imamo tukaj s poštenim podvzetjem in važnim delom opraviti ki bode vstrezalo potrebščinam trgovskim in obrtniškim. Cena knjigi v knjigarnah bode 6. gl. Vredništvo. ~

(Beloglavi jastreb ali mršnjik) bil je v Velikih Laščah 28. t. m. ustreljen od lovca Jerneja Modica, in v lastnik lova, č. g. župnik Freligha je v dar poslal tukajšnjemu muzeju. Tehtal je 16 funtov, širok pa je z razpetimi perutami 9 črevljev. Beloglavi jastreb v naših krajih nikjer ne prebiva, ker ne najde dosti hrane, pač pa se že nahaja na Hrvaškem in doljnem Slavonskem, zlasti pa na Turškem. Kakor čitamo v Erjavčevi knjigi „domače in tuje živali v podobah III. del na strani 210, ustrelili so beloglavega jastreba l. 1775 na Šmarni gori, l. 1835 pa so enega v Dolu pod Ljubljano živega vjeli in poslali na Dunaj.

(Dr. Eržen), okrajni zdravnik litijski, je prestavljen v Postojno; dr. Razpet pa pride od onod v Litijo.

(Popravek). V dopisu „iz Ljubljane“ o novih orglah za orglarsko šolo so za besedami „orglje imajo dve manualni klavijaturi“ izostale besede: vsaka s 56 tastami in pedalno klavijaturo s 27 tastavami itd.

(Nekak manöver zoper domačo industrijo.) Zadnji čas je bilo pogosto brati po tukajšnjih dveh nemških časnikih priporočilo dunajskega, graškega ali celó mengiškega piva. Tendencia takih priporočevanj je očitna, vsa merijo na to, da bi škodovala bratom Kozlerjem. Jaz ne mislim, da se bo Kozlerjeva pivovarna take reklame za tuje izdelke vstrašila, kajti pivo iz te pivovarne je že čez leto in dan tako, da se meri lahko z vsakim drugim in se brez vsake reklame odpira pot na vse strani iz dežele. Tako ima zaloge in ledenice v Zagrebu, v Trstu, kjer je posebno všeč, v Celji, Trbižu in celó v Vidmu na Laškem. V Ljubljani si pridobiva čedalje več prijateljev in od tod menda one agitacije proti narodni pivovarni, ki pa tej ne škodujejo, drugim ne koristijo, kajti blago, ki se mora ljudem siliti, ne more biti dobro. Nekterim ljudem pa je všeč le vse, kar je tuje, domača reč ne velja nič — nemo profeta in patria! — Kozlerjeva pivovarna je pa tako vredjena, da vtakne lahko vse druge, kar

jih je v deželi, v žep, zato zamore njen izdelek biti boljši od vseh in je tudi dokaz temu, da ga imajo po vseh večih gostilnah, le tam ne, kamor nemčurji zahajajo, n. pr. v kazini. Pri tej priliki naj omenimo še, da razloček med rudečkastim in rumenkastim pivom je le ta, da se ono kuha iz ječmena v dimu sušenega, to pa iz takega, ki se je sušilo ob suhi gorkoti. Močno utegne pa oboje enako biti. — To se mi je zdelo prilično opomniti nasproti agitacijam za tuje blago, ki je večidel slabše od domačega.

Razne reči.

— Spremembe v Lavantinski škofiji. Č. g. Mih. Lendovšek je postal I. kaplan in č. g. Franc Jug II. kaplan mestne fare v Ptuj; č. g. Anton Borsečnik pride za II. kaplana k sv. Magdalen v Mariboru.

— Shod volilcev v Žavcu je bil po naznanilu „Sl. Gosp.“ od 200 mož obiskovan, govori poslancev dr. Vošnjaka, dr. Dominkuša, dr. Srneca so napravili velik vtis, očitna vprašanja g. Širca in več kmetov pa veliko pozornost zbudila. Poslancem se je izreklo priznanje in zahvala. G. Ivan Žuza je bil predsednik, g. Haas zastopnik vlade, katerej je g. dr. Vošnjak v 2urnem govoru marsikaj britkega pa resničnega povedal.

— Gospodarska podružnica lju-tomerska) bo imela 2. junija zbor pri sv. Križu ob 3. popoldne. Razlagalo se bo o gozdarstvu in vinoreji.

— Učiteljsvu odpovedal se je g. Maks Robič pri sv. Miklavžu pri Ormužu.

— Čitalnica v Kropi napravi na bin-kosten pondeljek veselico s sledečim programom: 1. Ob 3 uri popoldne skupni izlet v Kamnogorico, kjer se ob 4. uri začne na vrtu gospoda pl. Kappusa zabava s petjem in godbo. 2. Sprehod na ranjcega dr. Lovro Toman-a priljubljeni kraj „Vidovec“, od koder se po kratkem počitku in godbini zabavi zopet vrne na vrt gospoda Kappusa. 3. Tombola na prostem. 4. Igraj: a) „Vdova in vdovec“; b) „Sam ne vé, kaj hoče.“ 5. Ples. (4. in 5. točka programa se vršite v prostorih gospoda Miha Pesjaka.) — Vljudno se vabijo udje in neudje k obilni vdeležbi. Vstopnina za neude znaša 15 kr., udje ne plačajo nič.

O p o m b a: Ako bi bilo vreme neugodno, odpade druga točka programa in se vršite 1. in 3. točka v hišnih prostorih g. Kappusa.

O d b o r.

— Prepoved izvaževanja konj v vnanje dežele se bode neki nekoliko olajšala in se bode dovolilo tiste konje, ki za vojaško rabo niso, prodati tudi vnanjim kupcem.

— Truplo nedavno v Parizu umrlega slavnega slikarja Jaroslava Čermaka bodo po nasvetu narodne umetnijske družbe praške prepeljali v Prag.

— 8 mladih volkov sta Jožef Hribar in Janez Zupančič iz Tisovca občine stružke, kakor se piše „Novicam“, našla 19. t. m. v gozdu Blorški vrh imenovanem.

— Zabavnik „Deutscher Hausschatz“ prišel je na svetlo 12. snopič, ki obsega: Peter des Vineis. Historische Erzählung von Dr. Mathias Höhler (Fortsetzung). — Bad Iwonicz in Galizien. Eine Schilderung von Professor Dr. Fr. Vering in Czernowitz (Schluss.) — Der Gefährte. Gedicht von Georg Freiherrn von Dyherrn. — Bekanntes — und doch nicht Verstandenes. Eine Skizze von Dr. Th. Koller.

— Friedrich II. und sein Hof zu Palermo. — Ein versteinerter Wasserfall. — Die Gründung der Gesellschaft Jesu. — Eine abenteuerliche Nacht. Humoreske von J. Ernste. — Mein krankes Kind. Gedicht von Maria Specht. — Der Lehrling in der Zunftzeit. Von L. Wassermann. — Das Kartenspiel und die Spielkarten. — Allerlei. — Podobe pa so: Kaiser Friedrich II. der Hohenstaufe, und sein Hof zu Palermo. Nach dem Gemälde von Professor Heinrich Rustige. — Die Wüstenpost. Nach dem Gemälde von Horace Vernet. — P. Beckx, General der Gesellschaft Jesu. — Gründung der Gesellschaft Jesu. Nach dem Gemälde von K. Baumeister. Für den „Deutschen Hausschatz“ in Holz gestochen. — Schwarzburg im Thüringerwald. Nach der Natur aufgenommen von H. Heubner. — Aus den Flammen gerettet. Gemalt von A. Reverchon. — Vier Plafondbilder für das Spielzimmer im Palais des Prinzen Leopold von Bayern. Gemalt von Fr. Widemann. — Päpstlicher Thronsessel. Vsako leto izide 18, t. j. vsake tri tedne 1 snopič po 24 kr. in se zamore naročiti pri vsakem knjigarju ali pa naravnost po pošti. Za premijo dobe naročniki, ki doplačajo 70 kr., krasno oljnato podobo: Spiječe dete o poletnem dnevu.

Spred porotnega sodišča.

Dalje.

25. t. m. se je imel pred porotniki zagovarjati 23letni Janez Lavraž, kmečki sin, ki je v noči od 19. do 20. sept. s fanti popival v neki krčmi, proti enajstem pa šel v Bukovico ter začel razsajati pred hišo Janeza Hribarja in ga klical, da naj pride ven, če ima pogum. Janez Hribar je odprl vežena vrata in je enkrat ustrelil, da bi razsajalca ostrašil. Lavraž pa ni zbežal, ampak je prijel za nož in je Hribarja pa njegova sinova Antona in Matevža napadel z nožem in vse tri ranil. Janez Hribar dobil je tri rane, na prsih, na roki in na pljučih; Antonu Hribarju prerezal je žilo na roki, Matevža pa je ranil na glavi in na rokah. Tudi je žugal, da bode Hribarjevo hišo zažgal na vseh štirih voglih.

Lavraž ne taji, da se je omenjenega večera prepiral s Hribarji, pa ker je Janez Hribar ustrelil in sta mu Anton pa Matevž s poleni prihitela na pomoč, branil se je z nožem. Da bo hišo zažgal, tega ni rekel, ampak le, da bi Hribar to zaslužil. Poškodovani Hribarji pripovedujejo dogodek, kakor se je vršil. To pritrdi tudi priča Mali, ki je na šunder prišel tje ter videl vse tri ranjene in slišal tudi Lavražovo žuganje, da bode Hribarju že pokazal in da mora hiša njegova goreti in vseh štirih voglih. Mali pravi, da je Lavraž tudi njemu žugal. Priča Pirc, ki je z Lavražom popival, pravi, da je šunder pred Hribarjevo hišo slišal, da bi bil pa kdo tedaj ranjen, tega on ne vé povedati.

Franc Avbel tudi trdi, da je slišal, kako je Lavraž Hribarja klical iz hiše, tega pa ni slišal, da mu hoče hišo zažgati; ker je Avbel trikrat drugači pričal, dasi je bil prisegel, ga hoče državno pravdnštvo zaradi tega tožiti. Občinsko predstojništvo dalo je Lavražu jako slabo spričevalo in enkrat je bil zaradi hudega telesnega poškodovanja že na 3 mesece zaprt. Tudi sedaj so ga porotniki spoznali za krivega in sodnija ga je obsodila na 2½ leta težke s postom poostrene ječe. Tudi je pripoznala Janezu Hribarju 127 gld., Matevžu 70 gld. in Antonu Hribarju 125 gld. odškodnine.

27. t. m. stal je pred porotniki še le 14 letni Franc Florjančič iz Predaselj pri Kranju,

ki je v enem letu devetkrat požgal, in sicer 20. februarja 1877 hišo in poslopja Janeza Merkuna na Vrhpolji, 10. julija Janeza Posavca v Britofu, 23. julija Marije Nograškove v Britofu, 6. avgusta Martina Sedlarja v Britofu, 17. oktobra zopet na novo izdelano poslopja Janeza Markuna, 19. oktobra Roka Veršnika v Britofu, 27. novembra Franca Lukanca na Vrhpolji in 18. decembra na novo narejena poslopja Marije Nograškove. Škode imel je Markun 900 in 600 gld. Rozman 220 gld., Pusavec 370 gld., Nograšek 220 in 60 gld., Sedlar 240 gld., Veršnik 120 gld., Lukanc 480 gld. Poškodovani posestniki so bili zavarovani pri Gališki in graški zavarovalnici in pri banki „Sloveniji“ ter so dotične zneske tudi prejeli. Pri zadnjem požaru bil je mladi požigalec zasačen, ki je pa do 13. aprila t. l. trdovratno tajil, da bi bil on omenjene požare provzročil. Še le 13. aprila se je vdal, in rekel, da je to delal iz maščevanja, ker je bil od omenjenih razdražen. Zdravniki v Kranju so mladega zanikrneža opazovali, pa rekli, da ne boleha za piromanijo, to je, za nepremagljivem nagnenjem požigati, ampak da je le zelo zanemarjen. Tri leta star je zgubil očeta in dobil očma; skoz 6 let je hodil v šolo, pa ne zna brati ne pisati; na videz bistroumen, bil je potuhnen in pretepa željen. Občinsko predstojništvo priča, da je strašno lahkomišljen in zanemarjen. Porotniki ga enoglasno spoznajo požiganja krivega in sodnija mu odloči 6 let težke ječe, ker še ni 20 let star in je obljubil, da tega neče nikdar več storiti. Če bi bil 20 let star, rekel je državni pravdnik, prišel bi v ječo za vse žive dni, tako je pa še upanje, da se bode poboljšal. 28. t. m. stal je pred porotniki France Švigl, 28 let star, oženjen dninar iz Dolenjega Jezera, okraja planinskega. Dolžili so ga, da je ogoljufal Tomaža Stražiša, kteremu je 15. avg. 1873 prodal svoje posestvo za 1250 gld., ter mu rekel, da ima okoli 800 gld. plačati upnikom, kterih dolgovi so vknjiženi, ostale denarje pa njemu. Ni mu pa povedal, da ima tudi žena vsled ženitvene pogodbe tirjati 720 gld., do smrti živež in stanovanje v Švigelnovi hiši. Priča Stražiša trdi, da je zvedel o tej reči, preden je hišo kupil in da ga po njegovem prepričanju Švigl ni hotel goljufati. Vsled tega je državni pravdnik tožbo umaknil in sodnija je Franceta Švigelna oprostila.

Eksekutivne dražbe.

1. junija: Vsenik iz Dolžaka, 3. Bavak iz Pleš, 3. Sternad iz Hočevja, 3. Modic iz Vidma, vsi v Lašičah. Tomic iz Grosuplja, 3. Meše iz Zapotoka, 3. Požlep iz Plešivice, 3. Jesih iz Studenca, 3. Hočevar s Pijave gorice, 3. Galič iz Hrušice, 3. Javornik iz Male stare vasi, 2. Zalar iz Zapotoka, 2. Jankovič iz Matenje, 2. Gačnikove pravice na Gumniši, vsi v Ljubljani. 3. Varl iz Kamnogorice v Radolici. Polak v Tržiči. 1. Levštek iz Bele vode v Ribnici. 1. Bernik v Loki. 3. Cujnik iz Drame, 1. Plantan iz Dobrave, 1. Kočman iz Breškovasi, 3. Šušteršič iz Ostroga, vsi v Kostanjevici. 3. Srimšek iz Velike Pristave, 1. Penko iz Nadajnega sela, 1. Vidrih iz Trnja, 1. Saje iz Palčja vsi v Postojni. 2. Matekovič iz Bojanecvsi v Metliki. 1. Pernus iz srednje Bele v Kranju.

3. junija. 3. Lošina iz Skovec v Mokronoga. 3. Petretič iz Kandije, 2. Čerček iz Hrastja v Novem mestu. 3. Supan z Visokega v Kranju. 2. Götzl Leop. v Ljubljani. 2. Plut iz Ratja v Žužemberku.

Telegrafske denarne cene 31. maja.

Papirna renta 63.85 — Srebrna renta 65.45 — Zlata renta 72.90. — 1860letno državno posojilo 114 — Bankinske akcije 796 — Kreditne akcije 211.90 — London 120.85 — Srebro 103.20. — Csa. kr. cekini 5.69. — 20 frankov 9.48.

Na Avstrijsko-Ogerskem in Nemškem je zavarovan

Wilhelm-ov

protiprotinski, protirevmatični
čaj za čiščenje krvi
kot

pomladansko zdravilo,

ktero so

kot edino zanesljivo zdravilo za čiščenje krvi

spoznali, preizkajali in rabili: c. kr. vladni svetovalec in prvi učilni profesor dr. E. Fenzl, vodja betanoidnega vrta na Dunaji itd. itd., prof. Oppolzer, dr. Van Kloger v Bukarešti, dr. Rust, na Dunaji, dr. Röder na Dunaji, dr. Johannes Müller zdravniški svetnik v Berlinu, dr. zdrav. A. Groyen v New-Yorku, dr. Raudnitz na Dunaju, dr. Hess v Berlinu, dr. Lehmann v Wiesenburgu, dr. Werner v Vratislavu, dr. Mallich v Grubisempolji; praktični zdrav. Hilger v Nachlingu, Russeger v Abteobu, Truchholz v Marzalyu, Jankovič v Nakodolvi, in mnogi drugi zdravniki

1. pri revmatičnih napadih,
2. pri protinu,
3. pri trebuš. napadih pri ljudeh, ki veliko sedé,
4. pri raztegnjenih in zagnjetenih jetrih,
5. pri spuščajih zlasti lisajih,
6. pri sifilitičnih boleznih,
7. kot pripravno zdravilo pri rabljenji mineralnih voda zaradi omenjenih bolezni.
8. namesto mineral. voda pri omenjenih boleznih

Edino pravega izdeluje

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchen.

Zavitek za osemkratno rabo, po ukazu zdravniškem pripravljeno, s podukom, kako se rabi, vraznih jezičih stane 1 gl., kolek in zavijanje 10 kr.

Svarilo Vsakdo naj se varuje pred ponarejenim čajem, ter naj zahteva vselej edino le „Wilhelmov“ protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi“ (Wilhelms antiarthritisches antirheumatisches Blutreinigungssthe), ker so čaji, ki se nahajajo samo pod imenom protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi samo ponarejene reči, ki naj se nikar ne kupujejo.

Da je za p. l. občinstvo priljubljeno, prodajajo pravi Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj ti le gospodje:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: Jos Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Müllbach, lekar; v Borgu: Giuseppe Betaniji, lekar; v Bruku na Muri: Albert Langer, lekar; Bozenu Franz Waldmüller, lekar; v Bruneku: J. G. Mahl; v Belovaru: Rud. Svoboda, lekar; v Briksenu: Leonh. Staub, lekar; v Plibergu: Jan. Neusser lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in Fr. Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Kortini: A. Cambruzzi; v Deutsch-Landsbergu: Müllerjevi dediči; v Oseku: J. C. pl. Dienes, lekar; v Jož. Go. betzky, lekar; v Fürstenfeldu: A. Schröckenfux, lekar; v Frohnleutenu: v Blumauer; v Brežah: O. Ruesheim, lekar; v A. Aichinger, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradcu: J. Burgleitner, lekar; v Gutaringu: S. Vatterl; v Grubišnem polji: Jos. Malich; v Gospiču: Valentin Vovk, lekar; v Grafendorfu: Jos. Kaiser; v Mohorju: Jos. M. Richter, lekar; v Hallu (na Tirolskem): Leop. pl. Aichinger, lekar; v Judenburgu: F. Senekovič v Innichen: J. Stapp, lekar; v Imstu: Vilh. Deutsch, lekar; v Ivaniču: Ed. Tolovič, lekar; v Karlovcu: A. E. Kathič, lekar; v J. Benič; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Kindsbergu: J. Karinčič; v Kapfenbergu: Turner; v Knittelfeldu: Wilh. Vischner; v Kranju: Karl Savnik, lekar; v Liencu: Fr. pl. Erbach, lekar; v Leobnu: Jan. Pefereschy, lekar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Metliki: Alfred Mutter, lekar; v Mürzschlagu: Jan. Danzer, lekar; v Muravu: Jan. Steyrer; v Mitrovici: A. Košenovič; v Malsu: Ludvig Pöll, lekar; v Neumarktu (na Štajarskem): Karl Mally, lekar; v Otočcu: Edv. Tomaj, lekar; v Mozirji: Jan. Tribuč; v Ptaju: C. Girod, lekar; v Pečertvaru: L. C. Junginger; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar; v Roveretu: Rihard Thales, lekar; v Rottenmannu: Franz X. Illing, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Sebeniku: Peter Beres, lekar; v Strassburgu: J. V. Corton; v Št. Vidu: Juliao Rippert; v Radgoni: Cezar E. Andriou, lekar; v Stainzu: V. Timonšek, lekar; v Zemunu: D. Jovanovičev sin; v Špiitu: Venatio pl. Grazio, lekar; v Schlendersu: B. Würstl, lekar; v Trstu: Jak. Seravallo, lekar; v Tridentu: Ant. Santoni v Trebižu: Eug. Eberlin, lekar; v Belaku: Math. Fürst; v Vinkovcu: A. Kraljčević, lekar; v Vinkovcih: Fridr. Herzig, lekar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekar; v Kordiku, lekar; v Slovenski Bistrici: Adam pl. Gutkovski, lekar; v Senji: Jos. Acunari, lekar; v Zadru: B. Andravič lekar, v Zlatari: Jan. Pospišil, lekar. (4)